

אוניברסיטת בר-אילן
Bar-Ilan University

מעבר לקול הכשרת מנחים לשילוב שוויוני במוזיקה

47-772-01

סוג הקורס: סדנה

מסטר: ב' היקף שעות: 2-0

שנת לימודים: תשע"ט

מרצה: ד"ר אבי גלבוע

מתרגל: אורי שחר

א. מטרת הקורס:

1. להכשיר דור של מוזיקאים ואנשי קהילה אשר יוכלו לקחת על עצמם פרויקטים מוזיקליים משולבים.
2. הגברת המודעות של הסטודנטים כלפי אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית.
3. הגברת הפעילות המוזיקלית-קהילתית בחברה הישראלית.

ב. תוכן הקורס:

הקורס בוחן גישות וכלים מעשיים להיכרות בין הקהילה הרחבה והקהילה המיוחדת בהיבטים של מוזיקה וחברה, תוך שהוא מתמקד בתחום הפנאי ומציע כלים מעשיים לשילוב בעזרת מוזיקה. הקורס כולל התנסות במקהלה משולבת ומפגשים מעשיים בתחומים הבאים: 1. ריכוז חברתי, 2. ליווי מוסיקלי, 3. ניהול מקהלה משולבת. הקורס נסמך על התוכן והידע שנצברו במיזם המשולב "מעבר לקול". בתחום הפנאי קיים פוטנציאל גדול להעצמה ולשינוי חברתיים. אנשים בכל הגילאים ומכל שכבות האוכלוסייה, מגיעים מידי שבוע למרכזי התרבות הרבים הפזורים ברחבי הארץ לחוויית למידה והעשרה. מינוף חוויית הפנאי, להיכרות בין קהילות, הנו תחום מתפתח בעולם שנקרא "שילוב בפנאי", אשר מאתגר אותנו לחשיבה מתחדשת ולשינוי תפיסה בכל הקשור לאינטראקציה חברתית בין קהילות ובייחוד עם הקהילה המיוחדת.

המוזיקה, שתרומתה מוכחת זה מכבר בתחומי האבחון והטיפול הרפואי פסיכולוגי, ידועה גם כמחבר חוויית בלתי אמצעי בין אנשים. בקורס נלמד כיצד גישות חברתיות חדשות יחד עם כלים מקצועיים מתחום המוסיקה, חוברים יחד ליצירת תחום פנאי חברתי המבוסס על שילוב ומקדם היכרות בין קהילות. הקורס הוא סמסטריאלי ומקנה 1 נ"ז. הקורס כולל מפגשי מקהלה משולבת, המהווים התנסות חווייתית ודיון בנושאים הנוגעים למפגש בין המשתתפים. כמו כן יכלול הקורס מספר שעות ללימוד של פרקטיקות של שילוב שוויוני במוסיקה ומפגשי חוץ לתצפיות במיזם מעבר לקול - מקהלה הפועלת על פי המודל השיוויוני מזה כשלוש שנים.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

אופי המפגשים: עיוני, מעשי, משולב

תחומי הלימוד: גישות בשילוב, התנסות מקצועית, הכשרת מנחים
דרכי הלימוד: הרצאה, סרטים, הקלטות, דיון משולב, מקהלה משולבת

שיעור	תחום	נושא השיעור
1-3	מונחי יסוד	רקע, היסטוריה, הגדרה של מוזיקה בקהילה, תפקיד המקהלה רקע על מוגבלות שכלית התפתחותית ועל מוזיקה עם אוכלוסייה זו
4-6	התנסות ראשונית	חזרות מקהלה ראשוניות, בניית המקהלה, פיתוח הרפרטואר
7-9	חלוקה לתפקידים	חלוקה לרכזים חברתיים, מנהלי מקהלה ומלווים מוזיקליים
10-12	התנסות לקראת הופעה	עיבוי רפרטואר, התנסות פעילה של חברי הכיתה בתפקידים השונים
13-14	לקראת פרויקט סיום	תכנון פרויקט סיום

- במהלך הקורס יתואם סיוור לחזרה של מקהלת "מעבר לקול". הסטודנטים יצפו בחזרה ויכינו רפלקציה על החוויה.

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם: הקורס מיועד לסטודנטים במסלול תרפיה במוזיקה (חובה), לסטודנטים מהמחלקה למוזיקה (קורס בחירה), לסטודנטים ממחלקות האוניברסיטה (קורס כללי) ולסטודנטים מתכנית "כלים שלובים".

יש לעבור ראיון קבלה עם מרצה הקורס אשר יבחן התאמה לקורס.

חובות / דרישות / מטלות:

נוכחות והשתתפות בשיעורים

קריאת מאמרים

ביצוע תרגילים שיינתנו במהלך הקורס

ציון עובר בפרויקט מסכם

מרכיבי הציון הסופי:

השתתפות ונוכחות – 40%

תרגילים במהלך הקורס – 30%

פרויקט מסכם – 30%

מוזיקה בקהילה – הגדרות ומאפיינים

- Higgins, L. (2012). *Community music: In theory and in practice*. Oxford University Press.
- Higgins, L. (2006). The community in community music: Hospitality – friendship. In D. Coffman & L. Higgins (Eds.), *Creating partnerships, making links, and promoting change* (pp. 1–20). Singapore: ISME Commission for Community Music Activity Seminar.
- Schippers, H. & Bartleet, B. L. (2013). The nine domains of community music: Exploring the crossroads of formal and informal music education. *International Journal of Music Education, 31*(4), 454-471. doi:10.1177/0255761413502441

זהות מוזיקלית של קהילה

- Titon, J. T. (2009). Economy, Ecology, and Music: An Introduction. *The World of Music, 51*(1), 5-15.
- MacDonald, R. R., & Hargreaves, D. (Eds.). (2002). *Musical identities*. Oxford University Press.

פרויקטים מוזיקליים קהילתיים

- Onishi P.C. (2014). Drumming for community building: The development of the Community Drumming Network (CDN) and its impact in Singapore society. *International Journal of Community Music, 7*(3), 299-317. doi:10.1386/ijcm.7.3.299_1
- Rickwood J. (2014). African grace in central Australia: Community choirs, reconciliation and intercultural performance. *International Journal of Community Music, 7*(3), 343-363. doi:10.1386/ijcm.7.3.343_1
- Sattler G. (2013). Playing outside the generational square: The intergenerational impact of adult group music learning activities on the broader community. *International Journal of Community Music, 6*(3), 311-320. doi:10.1386/ijcm.6.3.311_1
- Snow M. (2013). Community music perspectives: Case studies from the United States *International Journal of Community Music, 6*(1), 93-111. doi:10.1386/ijcm.6.1.93_1

מוזיקה קהילתית ופדגוגיה מוזיקלית

- Bugos J.A. (2014). Community music as a cognitive training programme for successful ageing *International Journal of Community Music, 7*(3), 319-331. doi:10.1386/ijcm.7.3.319_1

- Deane K. (2013). Community music and music pedagogy: Collaborations, intersections and new perspectives: A personal reflection. *International Journal of Community Music*, 6 (3), 291-294. doi:10.1386/ijcm.6.3.291_1
- Kenny A. (2014). Practice through partnership: Examining the theoretical framework and development of a "community of musical practice" *International Journal of Music Education*, 32 (4), 396-408.
- Koopman, C. (2007). Community music as music education: On the educational potential of community music. *International Journal of Music Education*, 25 (3), 151–163.